

Feministisk ekonomi

Analysen av prostitutionens för- och nackdelar är osaklig

Vad kan en ekonomisk analys säga om prostitution? Inte mycket, ansatsen skvallrar mera om metoden än den tillför någon ny förståelse om prostitution och prostituerade.

Feministisk ekonomi är ett tämligen nytt men brett ämne som brukar ses som en del av nationalekonomi. Ämnet har dock ofta varit tvärvetenskapligt. **Linda DeRivieres** artikel "A Human Capital Methodology for Estimating the Lifelong Personal Costs of Young Women Leaving the Sex Trade" (Feminist Economics 12(3), juli 2006) fångar en genomgående spänning inom feministisk ekonomi ganska träffande. Hennes angreppssätt visar på spänningen mellan de ekonomiska angelägenheter som ekonomer inom den dominerande skolbildningen inte uppmärksammat och en metodbundenhet som gör att forskningsobjektet präglas av en form av kalkyleringsmentalitet.

De prostituerades utgifter

Utifrån intervjuer med kvinnliga prostituerade i Manitoba, Kanada, gör DeRiviere en kostnadsnyttoanalys i syfte att uppskatta hurdana effekter prostitution har under ett helt liv. Det förtjänstfulla i DeRivieres artikel ligger i kartläggningen av dessa människors hälsa och ekonomiska situation före, under och efter "prostitutionsskedet". Det är viktigt att läsa om sjukvårdskostnader till följd av våld, drogutgifter, rån och rättegångskostnader som en del av "arbetets" vardag.

Utifrån dessa intervjuer ställer sig DeRiviere frågan huruvida det finns en mätbar ekonomisk fördel med prostitution. Jag undrar: går det att ställa en sådan allmän och vetenskaplig fråga gällande prostitutionens lönsamhet? Det är i och för sig på sin plats att uppmärksamma vilka penningflöden som finns här. Men det är

en egendomlig bild av prostitution som DeRiviere ger, som om prostitution vore en fråga om ett val utifrån identifierande och avvägning av "för- och nackdelar" med prostitution.

Ingen saklig metod

Linda DeRiviere nämner direkta, indirekta och omätbara ("existentiella") inkomster och kostnader. Dessa innefattar allt från sjukvårdskostnader, alternativkostnader

ler ens saklig, den metod man använder hänger samman med *hur* man ser på det man undersöker. Enligt hennes tillvägagångssätt verkar det vara möjligt att vetenskapligt studera om prostitution är lönsamt eller inte.

Den ekonomiska aspekten ges företräde i relation till vad som är viktigt då man talar om prostitution i en politisk diskussion. Detta kan ses i analogi med den finska diskussionen om prostitution

DeRiviere skulle kanske försvara sitt perspektiv genom att säga att hon enbart kvantifierat prostitution så att den ska kunna ligga till grund för en lönsamhetskalkyl. Men vad ska man med en sådan kalkyl till? Man kunde säga att DeRivieres ansats säger mera om ekonomisk metod än den säger om prostitution och prostituerade.

DeRiviere skriver att hennes undersökning kunde vara tillämpbar (till nytta?) för kvinnor i liknande ekonomiska situationer i utvecklingsländer. Undersökningen skulle alltså visa att det för utsatta kvinnor i utvecklingsländer inte på lång sikt är ett realistiskt alternativ att ägna sig åt prostitution som en lösning på ekonomiska problem.

Vad menar DeRiviere då? Ska man förklara för ekonomiskt utsatta kvinnor att "prostitution lönar sig inte"? Nej, ett sådant påstående skulle inte säga något om prostitution. Snarare visar det att man tappat bort verkligheten, alltså allvaret och den desperation som fattigdom och prostitution innebär.

"DeRiviere frågar huruvida det finns en mätbar ekonomisk fördel med prostitution."

i termer av frånvaro från den "normala" arbetsmarken, psykologkostnader samt "kostnader" på grund av livslång stigmatisering. I sin kostnadsnyttoanalys tar hon med det som är mätbart och lämnar bort det övriga. Hon skriver: "Finally, after tallying the total personal benefits and costs, the findings reveal that the costs far exceed the benefits over the individual's lifetime."

DeRiviere konstaterar i förbigående att det flesta aspekter av prostitution i någon mening går att mäta, om inte annat så kan till exempel smärta och sorg ses i termer av förkortad livslängd. DeRivieres analysmetod är inte entydigt neutral el-

som koncentrerar sig på prostitutionens samband med illegal invandring och drogproblem.

Kvantifierad prostitution

Det är intressant att denna artikel förekommer i en feministisk tidskrift. Kritiska synpunkter från ett feministiskt perspektiv kunde vara på sin plats här, till exempel vad gäller föreställningen om prostitution som ett val utifrån en kostnads-kalkyl om nytta. Det här är kännetecknande för den liberalfeministiska skolbildningen, en inriktning som fått utstå mycket kritik från övriga feministiska ekonomer.

Åsa Lindman
studerar nationalekonomi
vid Åbo Akademi
asa.lindman@abo.fi

Genus eller kön – vilken är skillnaden?
Är du osäker på den kvinnovetenskapliga terminologin?

På sidan 16 hittar du en ordlista över de mest centrala begreppen.